

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena și Țurcan Anatolie

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către reprezentantul succesorului părții vătămate, Scutari Ivan - Sardari Marin, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 23 iulie 2019 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2019, în cauza penală privind-o pe

Musteață Inna Xxxxx, născută la xxxxx,
originară și domiciliată în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 21.05.2019 – 23.07.2019;
2. Instanța de apel : 07.08.2019 – 09.12.2019;
3. Instanța de recurs ordinar : 03.03.2020 – 03.06.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 23 iulie 2019, Musteață Inna a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, pentru femei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii aplicate lui Musteață Inna a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani.

S-a încasat de la Musteață Inna în bugetul de stat cheltuielile de judecată în sumă de 5 101 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Musteață Inna, la data de 20 septembrie 2018, la ora 19:50, conducând automobilul de model „Xxxxx”, cu numărul de înmatriculare XXXXX, virînd la stînga, de pe str. N. Testimițianu pe str. Ștefan cel

Mare din or. Ștefan Vodă, a tamponat pe pietonul Scutari Valeriu, care dormea pe carosabil, în urma traumelor primite Scutari Valeriu a decedat la fața locului.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.201830C0124 din 05.11.2018, s-a constatat că moartea lui Scutari Valeriu Xxxxx, a survenit în rezultatul traumei vertebro-medulare cu fractura vertebrei C-3, sectorul cervical cu hemoragii în spațiul epidural a canalului medular și măduva spinării.

Astfel, Musteață Inna a încălcat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume pct. 45 alin. 1) lit. b) și d), care prevede că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră”.

Astfel, instanța de fond a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Musteață Inna a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin.(3), lit.b) Cod penal, individualizată prin „*încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a provocat decesul unei persoane*”.

3. Împotriva sentinței a declarat apel reprezentantul lui Scutari Ivan - Sardari Marin, prin care a solicitat casarea sentinței Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 23.07.2019, cu trimiterea cauzei penale la rejudecare în prima instanță, într-un alt complet de judecată, pentru ca Scutari Ivan, să fie recunoscut în calitate de succesori al părții vătămate și succesori al părții civile, pentru a-i oferi dreptul să înainteze o acțiune civilă privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin decesul fratelui său Scutari Valeriu, parte vătămată, cu stabilirea unei pedepse penale principale mai aspră față de inculpată și cu stabilirea unei pedepse penale complementară, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului, subsemnatul Sardari Marin, Vice-Președintele Centrului Național Independent pentru Investigații și Apărarea Drepturilor Omului în RM, Asociație Obștească, în calitate de reprezentant în bază de procură notarială de reprezentare din 11.07.2019, a indicat că, cauza penală s-a examinat dintr-o singură ședință la 04.07.2019, fără citarea succesorilor părții vătămate la caz pentru ca succesorul părții vătămate - Scutari Valeriu Xxxxx, Scutari Ivan să fie recunoscut în calitate de succesor al părții vătămate, Scutari Valeriu, în calitate de succesor al părții civile Scutari Valeriu, pentru a-i oferi dreptul să înainteze o acțiune civilă privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin decesul fratelui său Scutari Valeriu Xxxxx.

A mai indicat că prima instanță a stabilit inculpatei o pedeapsă penală principală prea blîndă, deoarece la caz a decedat partea vătămată Scutari Valeriu, totodată, inculpatei nu i s-a aplicat în genere pedeapsa penală complementară, deoarece norma de la art. 264 alin. (2), lit. b) Cod penal prevede obligatoriu, pedeapsa penală

complementară, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 5 ani de zile.

A susținut reprezentatul că sentința din 23.07.2019 este nemotivată și fără putere de convingere, deoarece concluziile primei instanțe precum că inculpata trebuie să conducă mijlocul de transport pentru a duce copii la grădiniță, este cu totul eronată și neconvingătoare, deoarece inculpata este căsătorită cu Musteață Vitalie, care poate să conducă mijlocul de transport și să ducă el copii la grădiniță, iar instanței de fond nu i-au fost prezentate probe că conducerea mijlocului de transport de către inculpată ar fi unica sursă de venit a familiei.

Astfel, instanța de fond, fără a verifica motivele de absolvire a inculpatei de pedeapsa complementară - dreptul de a conduce mijlocul de transport, și temeiurile de drept ce au servit motiv pentru această neprivare de dreptul de a conduce mijlocul de transport, precum și, fără a argumenta motivat această soluție, pripit a concluzionat ca inculpata poate și trebuie să conducă mijlocul de transport pentru a duce copii la grădiniță, deoarece inculpata este căsătorită cu Musteață Vitalie, care poate să conducă mijlocul de transport și să ducă el copii la grădiniță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2019, a fost respins apelul reprezentantului lui Scutari Ivan - Sardari Marin, ca fiind inadmisibil.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut că prin cererea din 24.09.2018, Scutari Nicolai, fiul părții vătămate decedate, a depus către organul de urmărire penală, o cerere privind recunoașterea în calitate de succesor al părții vătămate.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al SUP a IP Ștefan Vodă, din 24.09.2018, a fost recunoscut în calitate de succesor al părții vătămate Scutari Nicolai Valeriu, fiul părții vătămate decedate.

Astfel, în cadrul urmăririi penale, succesorul părții vătămate Scutari Nicolai a declarat că, la data de 14.06.2018, el a venit din Washington, orașul Vancouver, USA, unde locuiește permanent. La data de 21.09.2018, în jurul orelor 14:10 a fost telefonat de către mama sa Scutari Ava, domiciliată în statul Oregon, orașul Portland, USA, care i-a comunicat că, tatăl lui Scutari Valeriu, a fost lovit de o mașină și a decedat. Despre circumstanțele cazului a aflat ceva detalii de la Musteață Ion. Ultimul i-a declarat că, nora lui Musteață Inna, conducând automobilul a tamponat pe tatăl lui, care dormea pe carosabil. Totodată a declarat că, tatăl lui era în haine rele și într-o stare rea. De aproximativ cu 2 ani în urmă, când a fost în ospeție la tatăl, care locuia în or. Ștefan Vodă, împreună cu concubina, ei trăiau în condiții mizerabile. Personal nu cunoaște, dar multe persoane i-au spus că, tatăl lui deseori consuma băuturi alcoolice și ducea un mod de viață boschetar. Față de Musteață Ina, careva pretenții nu are.

Instanța de apel a menționat că în conformitate cu art. 401 alin.(1) Cod de procedură penală „Pot declara apel: 1) procurorul, în ce privește latura penală și

latura civilă; 2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal; 3) partea vătămată, în ce privește latura penală; 4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă; 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora; 6) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței.”

Alin. (2), al aceleași norme indică că „Apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.”

Așadar, instanța de apel a reținut că la data de 31.07.2019, Sardari Marin, Vicepreședintele Centrului Național Independent pentru Investigații și Apărarea Drepturilor Omului în RM, Asociație Obștească, în calitate de reprezentant a lui Scutari Ivan, în bază de procură notarială de reprezentare din 11.07.2019, a declarat apel împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 23.07.2019, or, în acest sens, instanța de apel a menționat că, atât Sardari Marin cât și Scutari Ivan, nu pot declara apel, în situația în care, Scutari Ivan, nu este succesorul părții vătămate, deci aceștia nu întrunesc condițiile prevăzute la art. 401 Cod de procedură penală privind depunerea apelului.

Or, în cadrul urmăririi penale, prin ordonanța din 24.09.2018, Scutari Nicolai, fiul părții vătămate decedate, a fost recunoscut în calitate de succesor al părții vătămate, prin urmare acesta avînd calitatea procesuală de succesor al victimei, este în drept să declare apel împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 23.07.2019, în caz cu dezacordul acesteia.

Cît privește faptul că Scutari Ivan ar avea careva pretenții privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiuni, instanța de apel a considerat că acest lucru poate fi soluționat în cadrul unui proces civil aparte prin înaintarea unei acțiuni civile, or la etapa de urmărire penală, cît și examinarea cauzei în instanța de fond, Scutari Ivan nu a depus vre-o cerere privind recunoașterea sa în calitate de parte civilă, deși acesta cunoștea ori trebuia să cunoască, în virtutea faptului că a decedat fratele său în accident rutier, despre existența cauzei penale.

Totodată, instanța de apel a atestat că, succesorul părții vătămate este persoana care reprezintă interesele ultimei și nu ale sale proprii într-un proces penal, iar în cazul în care acesta (succesorul părții vătămate) are careva pretenții proprii cu privire la repararea unui eventual prejudiciu cauzat lui nemijlocit, acesta poate solicita repararea acestui prejudiciu prin mecanismul prevăzut de legea procedurală, adică înaintarea unei cereri privind recunoașterea în calitate de parte civilă în cadrul unui proces penal, cu înaintarea unei acțiuni civile în procesul penal, lucru care nu a avut loc în cazul lui Scutari Ivan, iar recunoașterea acestuia în calitate de parte civilă la etapa examinării cauzei în ordine de apel în situația în care a fost examinată cauza în procedură simplificată și fără recunoașterea acestuia în calitate de parte civilă la

etapele anterioare ale procesului penal, nu este posibilă urmare a scopului prevăzut de legiuitor la examinarea în termeni restrânși a cauzei.

Astfel, instanța de apel a subliniat că verificarea corectitudinii sesizării instanței de apel presupune ca instanța să verifice dacă sentința atacată este supusă apelului potrivit legii.

În speță, s-a constatat că apelul declarat de Sardari Marin, reprezentant a lui Scutari Ivan, în bază de procură notarială de reprezentare din 11.07.2019, împotriva sentinței Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 23.07.2019, nu a fost înaintat în conformitate cu legislația procesual penală, motiv pentru care instanța de apel l-a considerat inadmisibil.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar reprezentantul succesorului părții vătămate, Scutari Ivan - Sardari Marin, prin care indicînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a hotărîrilor atacate, cu trimiterea cauzei penale la rejudecare în prima instanță, în Judecătoria Căușeni, sediul Central, într-un alt complet de judecată, pentru ca succesorul părții vătămate, Scutari Valeriu Xxxxx, Scutari Ivan, să fie recunoscut în calitate de succesor al părții vătămate, și parte civilă al lui Scutari Valeriu Xxxxx, pentru a-i oferi dreptul să înainteze o acțiune civilă privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin decesul fratelui său Scutari Valeriu Xxxxx, parte vătămată, cu stabilirea unei pedepse penale principale mai aspră față de inculpată și cu stabilirea unei pedepse penale complementară, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 5 (cinci) ani de zile.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat motive similare ca și în cererea de apel (f.d. 146-153), suplimentar invocînd că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței – temei prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală;

- este vădit contradictorie decizia instanței de apel din 09.12.2019, de respingere ca inadmisibil a apelului declarat de succesorul părții vătămate, prin reprezentantul Sardari Marin, deoarece succesorul părții vătămate: Scutari Valeriu Xxxxx (decedat), Scutari Ivan Xxxxx, este în temeiul art. 401 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, anume acea - persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-o sentință a instanței de fond din 23.07.2019;

- or, succesorul părții vătămate: Scutari Valeriu Xxxxx (decedat), Scutari Ivan Xxxxx, este fratele decedatului și are dreptul să-și recupereze prejudiciul moral cauzat de inculpată, prin decesul-omorul fratelui său din imprudentă.

6. Pe marginea recursului declarat, inculpata Musteață Inna cu avocatul acesteia, Cotovici Eugeniu au solicitat respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, care este una legală și întemeiată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul se depune de persoanele menționate în art. 421 și trebuie să fie motivat.

Dispozițiile art. 421 Cod de procedură penală, stabilesc expres că, pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art. 401.

Astfel, în corespundere cu art. 401 Cod de procedură penală, (1) pot declara apel:

- 1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă;
- 2) inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal;
- 3) partea vătămată, în ce privește latura penală;
- 4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă;
- 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora;
- 6) orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței.

(2) Apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

Prin urmare, Colegiul penal constată că recurentul nu face parte din categoria persoanelor indicate la art. 401 Cod de procedură penală, care pot declara recurs.

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile legale de conținut, instanța de recurs nefiind competentă să completeze din oficiu recursul ordinar cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent, or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Colegiul penal menționează că Scutari Ivan (fratele victimei Scutari Valeriu), reprezentat de către Sardari Marin, nu are, nu a solicitat și nici nu i-a fost oferită calitatea de succesori al părții vătămate atât pe perioada urmăririi penele cât și a cercetării judecătorești în fond.

Aceasta calitate la cererea sa (f.d. 40) a fost oferită prin ordonanța organului de urmărire penală din data de 24.09.2018, (f.d. 41) fiului victimei Scutari Nicolai Valeriu, care fiind audiat în calitate procesuală dată a comunicat că careva relații, ultimii ani, cu tatăl său nu a menținut, ultimul ducea un mod de viață în condiții mizerabile și boschetare, careva pretenții față de inculpata Musteață Inna nu are (f.d. 43).

Din materialele cauzei penale reiese că, Scutari Nicolai Xxxxx, succesor al părții vătămate decedate, nu a acordat careva împuterniciri de reprezentare apelantului în ordinea de apel sau recurs, la moment recurentului Sardari Marin – care este reprezentantul lui Scutari Ivan.

La fel, în materialele cauzei lipsesc careva acte ce ar confirma că partea vătămată decedată Scutari Valeriu se afla sub tutela sau curatela fratelui său Scutari Ivan, care este domiciliat în satul Prajila r-nul Florești, iar fratele său Scutari Valeriu, a avut domiciliu în or. Ștefan Vodă.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanța de apel prin decizia din 09 decembrie 2019, just a respins ca fiind inadmisibil apelul reprezentantului lui Scutari Ivan – Sardari Marin, întemeiat a aplicat prevederile art. 401 Cod de procedură penală.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Astfel, odată ce recursul de pe rol nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, el urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către reprezentantul succesorului părții vătămate, Scutari Ivan - Sardari Marin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2019, în cauza penală privind-o pe **Musteață Inna Xxxxx**, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **09 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie